

Drukker-Uitgever
 Naam: Maatschappij HET LICHT
 bestuurder:
 P. DE VISCH, Ledeberg-Oent
 .. REDACTIE ..
 ADMINISTRATIE
 MOEGPOORT, 29, GENT

VOORUIT

Orgaan der Belgische Werkliedenpartij. — Verschijnende alle dagen.

ABONNEMENTSPRIJS
 BELGIE

Drie maanden. fr. 5.25
 Zes maanden. fr. 6.50
 Een jaar. fr. 12.50

Men abonneert zich op alle postbureaus
 DEN VREEMDE
 Drie maanden (dagelijks verzonden). fr. 6.75

De Opening der Tentoonstelling van de Kunstverzameling Coppieters en der Werken van J. Van Biesbroeck

Redevoering van gezei
 A. Verschraegen, ondervoorzitter.

MIJNHEEREN,
 VRIENDEN,

Het Hoofdbestuur der Tentoonstelling van Nijverheid en Kunst wenscht U allen voor de tweede maal welkom.

Uwe talrijke opkomst is een te meer een bewijs der sympathie die ons werk geëent in al de lagen der bevolking.

Onze pas gesloten tentoonstelling van «Nijverheid en Kunst» heeft zich in een waar succes mogen verheugen.

Bij de talrijke, prachtige stands der Patrons, hebben ook vele Werklieden hunne vakken en kunde op alle gebied getoond.

De Hofbouwers, Beeldhouwers, Kunstschieders, enz., hadden er aan gehouden door hunne talrijke bijdragen en palke werken, mede te helpen tot het vormen van het prachtige geheel, dat onze Tentoonstelling van Nijverheid en Kunst waarlijk is geweest.

Allen hebben het werk der inrichters, der bouwkundigen en ondernemers van de Tentoonstelling dapper bijgestaan.

De Tentoonstelling heeft haar doel bereikt op alle gebied.

600 tentoonstellers hebben hunne voortbrengselen geëxposeerd.

Behalve de 500 abonnementen, zijn er 50.000 ingangskarten afgeleverd.

Verscheidene groepen kregen kosteloos toegang tot de Tentoonstelling, ook de leerlingen der lagere- en beroepsscholen.

De Tentoonstelling heeft voor 30.000 fr. werken uitgevoerd. Dit gevoegd bij de uitgaven der Expositanten, waaronder er waren die 1900 fr. besteedden aan hetgeen de Maatschappij «Vooruit» deed uitvoeren, mogen wij gerust de totale uitgaven ter wille der Expositie gedaan, op 60.000 fr. schatten.

Deze cijfers zeggen alles. Zij zijn de onmiskenbare bewijzen, van het groote werk, dat verricht werd door het Hoofdbestuur, nemend op eene algemeene medewerking.

Nog een ander feit is eene ware gebeurtenis geweest, en komt het hierboven aangehaalde bevestigen.

Wij bedoelen: den duur der tentoonstelling.

Inderdaad, aanvankelijk vastgesteld van 8 Juni tot 17 Juli; werd zij, — door den grooten toevloed der bezoekers, — tot 3 September verlengd, — nagenoeg eene periode waardig eener Wereldtentoonstelling.

Er zijn dagen geweest dat 3200 bezoekers naar de Tentoonstelling kwamen. Zulken langen duur, zulken bijval zijn eenig voor eene private Expositie als de gehoudene.

Aan allen die medehelpten aan deze schoone, geslaagde onderneming onzen hartelijken dank.

Dank aan de Onderkomiteeten, de Tentoonstellers, de Bouwkundigen en de Ondernemers.

Houden wij rekening van het grootsche doel onzer Tentoonstelling; n.l. de heropbeuring onzer bevolking, — dan vermeerdert sulks de groote waarde onzer pas gesloten Tentoonstelling van Nijverheid en Kunst.

MIJNHEEREN,
 VRIENDEN,

Ondanks al de pogingen van het Hoofdbestuur, heeft deze goed gelukte Tentoonstelling hare kosten niet kunnen dekken, en is er een verlies van enkele duizenden franken, ondanks de toelagen van het stadsbestuur en eene te voorziene tussenkomst van het Staatsbestuur.

Het is met de bekommerning voor het geldelijk verlies, dat het Hoofdbestuur der Tentoonstelling van «Nijverheid en Kunst» er aan dacht door andere ondernemingen, het te verminderen, en zoo het kan, geheel en al te dekken.

Met dit doel behield het Hoofdbestuur, de salen der Kunstafdeling, der Architectuur en de Domzaal, met het inzicht de gelukte proef voort te zetten.

Wetende dat onze Voorzitter vele schilderijen en beeldhouwwerken bezat, klopten wij bij hem aan om zijne galerij te bekomen, te tentoon te stellen, — aldus onder veel kosten eene nieuwe bron van inkomens te beogen.

Wij wisten geheel goed, toen wij aan onzen vriend Coppieters vroegen zich aan het hoofd te stellen der Tentoonstelling van «Nijverheid en Kunst» wij in hem een knapen, bekwaamen, invloedrijken en werkzaam leider zouden gehad hebben.

Op het eerste verzoek stemde hij dan ook toe zijne Kunstgalerie te laten dienen om de tekorten te helpen dekken onzer vorige tentoonstelling.

Het was geene kleinigheid die wij hem vroegen, en de groote omkeering te zijnen, alsmede de mogelijkheid van schade aan de te verhuizen stukken, werd vergeeten, alleenlijk denkende op de belangen der Maatschappij der Tentoonstelling van Nijverheid en Kunst.

Bij deze gelegenheid biedt het Hoofdbestuur der Tentoonstelling aan zijnen Voorzitter, zijne welgemeende blikken van

sympathie en warme dankbetuigingen. (Toej.)

Het Hoofdbestuur dacht er ook aan de hier ter stede geblevene kunstwerken van Julius Van Biesbroeck, te verzamelen en is er in gelukt.

Ten slotte deden wij stappen bij de familie Van Aise voor de nagelaten kunstwerken van den te vroeg gestorven Meester Jules Van Aise.

Wij mochten ons niet verheugen in eene toestemming: op het laatste oogenblik liepen wij eene weigering op.

Over onze tweede tentoonstelling zullen wij niet veel uitwijden, straks zult gij allen in staat zijn, bij het bezoeken der zalen, zelf een oordeel te vellen.

Alleen zij gezegd, dat wij de gelegenheid zullen hebben de kunstwerken van vele goed gekende artiesten, schilders en beeldhouwers, van verschillende scholen en tijdvakken te bewonderen.

Voor de tweede maal zullen wij dus de gansche bevolking in gelegenheid stellen te genieten van hooge kunst en zullen wij het onze bijgebracht hebben tot hare heropbeuring.

Wij zullen het publiek weeron gelegenheid geven nuttige en leerzame uren te slijten, te genieten van rein genot, zijn kunstgevoel te verlevendigen, te verhoogen.

Dat duizenden, en weeron denkendende deze buitengewone gelegenheid te baat nemen is onzen vurigen wensch.

Tot slot hebben wij U, heeren en vrienden-nutgenooten, nog te herinneren, dat het Hoofdbestuur er aan gehouden heeft, om, behalve te trachten den finantieel toestand der Maatschappij der Tentoonstelling van «Nijverheid en Kunst» te verbeteren, ook aan een prijzenswaardig werk wensch mede te helpen.

Inderdaad, de helft der winst derzer tweede Tentoonstelling, zal geschonken worden aan het

WERK DER VERWARMING

Dit werk stelde verleden winter duizenden werkersgezinnen in staat kosteloos verlichting en verwarming te bekomen in tien lokalen, in de verschillende wijken der stad gelegen, aldus eene aanzienlijke besparing brengende in de huisgezinnen.

Dit aanbevelingswaardig werk wensch het Hoofdbestuur te steunen, door zich bij te geven om, bij het hooge, het schoone, het aangename, ook het nuttige en het goede te doen.

Nogmaals, Mijnheeren en Vrienden, hartelijken dank voor Uwe talrijke opkomst.

Het Hoofdbestuur hoopt van U, dat Gij allen in Uwe kringen, in Uwe middens, het Uwe zult bijbrengen opdat de tweede Tentoonstelling zoo goed lukke als de eerste.

Daarmede verklaren wij, namens het Hoofdbestuur, de Tentoonstelling der verzameling Coppieters en der werken van Van Biesbroeck geopend en nodigen U uit tot een bezoek aan de zalen.

Europeesche Oorlog

in West-Vlaanderen en in Frankrijk

Uit Duitsche bron

GROOT HOOFDKWARTIER, 1 Novem.

Westelijk oorlogsterrein:

Front van kroonprins Rupprecht van Beieren: Met beter wordend zicht begon in 't Sommegebied in meerdere sectoren levendige artilleriebedrijvigheid. In de avonduren gingen de Engelschen uit de streek van Courcellette en met sterke krachten uit de linie Guedécourt-Lebaufs tot den aanval over. Noordelijk van Courcellette kwam in ons afweervuur de aanval niet vooruit. Westelijk van Le Translay brak hij verliesrijk, op enkele plaatsen in handgemeengevecht af.

Front van den Duitschen kroonprins: De artilleriestrijd op den oostelijken oever was slechts tijdelijk levendig.

Oostelijk oorlogsterrein:

Front van gen. veldm. Prins Leopold van Beieren: Tegen de op 30 Oktober door ons genomen stellingen op den oostelijken Narajowka-oever voerde de Rus na sterke artilleriewerking, bij 't invallen der duisternis, heftige tegenaanval uit, die, vijfmaal herhaald, onder bloedige verliezen mislukten. Ook de Osmaanse troepen hielden het gewonen terrein tegen sterke aanvallen en wierpen den op eene plaats ingebroken vijand door snellen tegenaanval terug. Aan de Bistritza-Solotwinka wezen Oostenrijksch-Hongaarsche troepen vijandelijke afdeelingen door vuur af.

Front van aartshertog Karl: In Zevenbergen is de algemeene toestand onveranderd. Een gewichtige uitslag behaalden Oostenrijksch-Hongaarsche regimenten westelijk van den Predaalsteenweg; zij braken in de Roemeensche stelling en maakten 10 infanteriekanonnen en 17 machiegeweren buit. Zuidelijk van den Rooden Toren pas deed onze aanval voortgang.

Balkan oorlogsterrein:

Front van gen. veldm. von Mackensen: Geene gebeurtenissen van wezenlijke beteekenis.

Macedonisch front:

In de Cernakroming en tusschen Butkovo- en Tabinosmeer nam de artilleriebedrijvigheid weer toe.

De Eerste Generaalkwartiermeester Ludendorff.

Uit Fransche bron

PARIS, 31 Oktober 1916. (Officieel): Afgezien van artilleriestrijd, die altijd levendig blijft op den rechteroever der Maas, signaleert men in de sektoren van Douaumont en Vaux geene enkele belangrijke gebeurtenissen.

PARIS, 31 Oktober. — Betrekkelijk rustige dag op het gansche front. Men meldt alleen artilleriegevechten die tamelijk levendig waren in de streek van Sully en in 't St-Pierre-Vaast-bosch.

Uit Engelsche bron

LONDEN, 1 November. — Onze artillerie- en loopgravenmortieren beschoten de vijandelijke linie in de nabijheid der Hohenzollernschans en van het kanaal van La Bassée. Aanzienlijk vijandelijk artillerievuur bij Hebuterne, in 't gebied van Ieperen en zuidelijk de Ancre, bijzonderlijk bij de Stuff en Schwabenschans en bij den Regineelooptocht. Anders is niets te melden.

De oorlog tusschen Italië en Oostenrijk-Hongarije

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 1 Nov. — Langs den zuidelijken vleugel van het kustlandfront steeg in den loop van den dag van gister het kanonnen- en mijnwerpersvuur van den vijand andermaal tot groote krachtadigheid. Van af drie ure in den namiddag begon de vijandelijke infanterie op te rukken in het dal van Wippach en op de hoogvlakten van den Karst, waar zij het op onze voorste stellingen gemunt had. Waar zij onze in gruis geschoten werken als ineenbaar beschouwde ging zij aanvallend te werk, maar zij werd overal onder ons scherp afslammingsvuur tot staan gebracht en door onze tegenaanvalen teruggeslagen.

In den avond nam het vijandelijk artillerievuur af, maar in den loop van den nacht ging het er nog geweldigder weer op los.

Italiaansche vliegers wierpen over Duitoule, Sofana en Miramar veel bommen zonder meldenswaardige schade te veroorzaken, terwijl hoofdmann Schwanzel boven de bocht van Pannano een capronimachien naar omlaag schoot.

Uit Italiaansche bron

ROME, 1 November. — Oostenrijksch front: De vijandelijke artillerie was gister tegen onze stellingen in 't Sugaadal, op den kam van het Venoidal (Cison) en op het gansche juloch front zeer bedrijvig. Overal werd ze krachtig beantwoord.

In luchtgevecht over den Karst werd een vijandelijk vliegtuig neergeschoten, dat in onze linies viel; een vlieger werd gedood, de andere gevangen.

Albaneesch front: Op 29 Oktober ondernamen vijandelijke vliegers eenen raid en wierpen bommen in de streek van Klisseura en de neder Vojussa af. Er zijn geene menschenlevens vernietigd en geene stoffelijke schade is aangericht geworden.

Saloniki front: Een vijandelijk verkenningsvliegtuig werd bij het station Akindoli aan de spoorbaan Doiran-Demi Hissar neergeschoten. Eene Bulgaarsche afdeeling die de vliegers ter hulp kwam, werd door het juiste schieten onzer artillerie die de vernieling van het vliegtuig voltooide, verstooid.

Russisch-Poelsche-Galicische grens

Uit Russische bron

PETERSBURG, 30 Oktober. — Westfront: Er is niets gewichtigs te melden.

Roemeensche front: De toestand in Zevenbergen en in de Dobrudscha is onveranderd.

De oorlog op den Balkan

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 1 Nov. — Van de k. k. troepen geen nieuws.

De oorlog tusschen Oostenrijk en Roemenie

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 1 Nov. — Front van aartshertog Karl: Ten westen van den pas van Predaal gelukten onze troepen er in binnen te dringen in de vijandelijke stellingen, iets waarbij zij 10 infanteriekanonnen en 17 machiegeweren tot buit maakten. Ten zuid-oosten van den pas van den Roten Turm werd door de onzen ook veld gewonnen.

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 1 Nov. — Front van prins Leopold: Na heftige beschieting door zijne artillerie bproefde de vijand het gister bij het vallen van den avond om zich voor ons te maken van de stellingen die hij op 30 Oktober langs den oostelijken oever der Narajowka verloren heeft. Trots een vijfmaal herhaalden aanstorm met massas van troepen konden wij al de stellingen ongehavend behouden. Op dezelfde wijze mislukten sterke aanvallen tegen de stellingen der turksche troepen.

Langs de oevers der Bistritza-Solotwinka ook werden vijandelijke legerafdeelingen onder ons vuur teruggedreven.

Uit Bulgarsche bron

SOFIA, 31 Oktober. — Macedonisch front: Wij wierpen opnieuw bij Kotitza zwakke vijandelijke afdeelingen terug, die een weinig zuidwestelijk van 't Malikmeer vooruitgerukt waren. In 't oostelijk gebied van de Tchernabogens poogden de Serviers aan te vallen; zij werden echter door tegenaanval in hunne uitgangsstellingen teruggeworpen. Wij sloegen eveneens eenen zwakken vijandigen aanval aan den Dobro Polje af. In 't Woglenitza dal en op beide zijden van den Wardar patroeliegevechten.

Aan het front der Belasitsza-Planina en aan de Struma beschoot de vijandelijke artillerie vergeefs eenige bewoonde plaatsen voor het front. Aan de kust der Egeïsche zee rust.

Roemeensche front: De toestand is onveranderd.

In het Buitenland

In Oostenrijk-Hongarije

In het ministerie

WEENEN, 1 November. — De leden van het kabinet Stürgkh hebben besloten in blok hun ontslag aan te bieden.

WEENEN, 1 November. — Het officieel blad deelt vier keizerlijke besluiten mede volgens dewelken baron Burian voorlopig met het gemeenschappelijk beheer van het ministerie van finantiën van Oostenrijk en Hongarije is gelast; het is ook hij die met het hooge beheer van Bosnië en Herzegowina zal worden gelast.

De keizer drukt zijne bedankingen uit aan het ministerie van Körber voor de aan het land bewezen diensten, aanvaard het door de Oostenrijksche ministers aangeboden ontslag, en gelast den kabinetsoverste, M. von Körber, met de vorming van het nieuwe kabinet.

In Engeland
 Uitvoerverbod

Men meldt officieel dat er tot nieuw bevel noch in Groot-Brittanje, noch in Ierland, noch in de Engelsche koloniën eene machtiging zal worden verleend om vlas, vlasdraad, lijnwaad, versche vruchten (uitgezonderd bananen) en was (uitgezonderd paraffine) naar Holland uit te voeren.

te maken van de stellingen die hij op 30 Oktober langs den oostelijken oever der Narajowka verloren heeft. Trots een vijfmaal herhaalden aanstorm met massas van troepen konden wij al de stellingen ongehavend behouden. Op dezelfde wijze mislukten sterke aanvallen tegen de stellingen der turksche troepen.

Langs de oevers der Bistritza-Solotwinka ook werden vijandelijke legerafdeelingen onder ons vuur teruggedreven.

Uit Bulgarsche bron

SOFIA, 31 Oktober. — Macedonisch front: Wij wierpen opnieuw bij Kotitza zwakke vijandelijke afdeelingen terug, die een weinig zuidwestelijk van 't Malikmeer vooruitgerukt waren. In 't oostelijk gebied van de Tchernabogens poogden de Serviers aan te vallen; zij werden echter door tegenaanval in hunne uitgangsstellingen teruggeworpen. Wij sloegen eveneens eenen zwakken vijandigen aanval aan den Dobro Polje af. In 't Woglenitza dal en op beide zijden van den Wardar patroeliegevechten.

Aan het front der Belasitsza-Planina en aan de Struma beschoot de vijandelijke artillerie vergeefs eenige bewoonde plaatsen voor het front. Aan de kust der Egeïsche zee rust.

Roemeensche front: De toestand is onveranderd.

In Klein-Azië

Uit Turksche bron

KONSTANTINOPEL, 1 Nov.

Tigritfront: Ons werkzaam artillerievuur vernielde eenen waarnemingsstoren van den vijand, evenals zijne loopgraven. Het vijandelijke beantwoordingsvuur bleef zonder uitwerking.

Persisch front: In eene bloedige botsing, die noordwestelijk van Hamadan plaats had, behaalde onze troepen den zege en wierpen den vijand terug, die in wanorde vluchtte. Buiten zware verliezen aan dooden en gewonden, die de vijand deels terug meenam, deels op 't slagveld liet liggen, verloor hij aan gevangenen eenen compagnieaanvoerder en 120 ongewonde soldaten, onder de gevallen bevindende zich ook officieren. Verder maakten wij door dezen nieuwen uitslag een groot aantal geweren en ander oorlogsmateriaal buit.

De plaats Bidschar, welks inname door de Russen in hun ambtelijk bericht van 26 Oktober gemeld werd, is door ons terug veroverd. Noordelijk van Kann, noordelijk van Sakis, werden Russische kavalerietroepen die onze vooruitgeschoven troepen poogden aan te vallen, met verliezen voor hen teruggeslagen.

Kaukasusfront: Schermutselingen aan de andere fronten. Geene gewichtige gebeurtenissen.

In het Buitenland

In Oostenrijk-Hongarije

In het ministerie

WEENEN, 1 November. — De leden van het kabinet Stürgkh hebben besloten in blok hun ontslag aan te bieden.

WEENEN, 1 November. — Het officieel blad deelt vier keizerlijke besluiten mede volgens dewelken baron Burian voorlopig met het gemeenschappelijk beheer van het ministerie van finantiën van Oostenrijk en Hongarije is gelast; het is ook hij die met het hooge beheer van Bosnië en Herzegowina zal worden gelast.

De keizer drukt zijne bedankingen uit aan het ministerie van Körber voor de aan het land bewezen diensten, aanvaard het door de Oostenrijksche ministers aangeboden ontslag, en gelast den kabinetsoverste, M. von Körber, met de vorming van het nieuwe kabinet.

In Engeland
 Uitvoerverbod

Men meldt officieel dat er tot nieuw bevel noch in Groot-Brittanje, noch in Ierland, noch in de Engelsche koloniën eene machtiging zal worden verleend om vlas, vlasdraad, lijnwaad, versche vruchten (uitgezonderd bananen) en was (uitgezonderd paraffine) naar Holland uit te voeren.

In Holland

De uitvoer van visch

In de haven van Ymuiden zijn twee Engelsche stoomers, de «Eastward» en de «City of London» binnengelopen, om eene volledige lading versche visch op te nemen, voor de Engelsche markten bestemd.

In het leger

Men meldt dat de mannen der militieklass 1909 van Nederland in onbepaald verlof zullen worden gezonden op 20 November aanstaande.

Geen Engelsche poststoomer

AMSTERDAM, 31 Oktober: Heden is weer geen Engelsche poststoomer aangekomen, waarschijnlijk wegens het stormweder op zee.

De Nederlandsche kaasuitvoer

DEN HAAG: De kaasproducenten hebben thans de exporteurs officieel verwittigd dat 50 % van den uitvoer voorbehouden moet worden voor Engeland en Frankrijk.

Van deze 50 % moeten 2/3 aan de tot dusver geldende voorwaarden verzonden worden. Van de andere 17 % wordt de uitvoer naar Engeland met 65 gulden betaald, terwijl de uitvoerrechten voor rekening van den verkoper komen. Het nettobedrag is dus 62 1/4 gld.

In Frankrijk

Een voorstel van kinderopvoeding op staatskosten.

Zwitserse grens, 31 Oktober: Talrijke afgevaardigden brachten in de Fransche Kamer een wetsvoorstel in, volgens hetwelk de Staat bij families met 4 kinderen, de kosten van de opvoeding van één kind volledig op zich neemt.

Voor de moeders der gesneuvelden

Uit Toulouse wordt aan de «Matin» gemeld: De municipale raad van Toulouse, overwegende dat het niet meer mogelijk is te volharden in de miskenning van de natuurlijke rechten der familieleden in opklimmende lijn;

dat het verschil van behandeling van moeders en weduwen niet alleen onrechtvaardig is, maar eene ongerechtigheid uitmaakt in de Fransche wetgeving;

dat, anderzijds, in Engeland, de familieleden in opklimmende lijn voordeel trekken van een pensioen, afwisselende tusschen 274 en 750 frank, en, in Italië, van 650 frank, terwijl de Fransche republiek nog aan het weifelen is over een nietige geldelijke tegemoetkoming, het is te zeggen een almoees, waarvan het principieel onvermijdelijk het solliciteeren en het uitdeelen van gunsten na zich zal slepen.

heeft, met algemeene stemmen, den wensch geuit dat het Parlement het recht tot het pensioen uitroep voor de familieleden in opklimmende lijn der gesneuvelde militairen en dat, onder dit opzicht, de moeder gelijk gesteld worde met de weduwe.

In Italië

Eene nieuwe oorlogssleuning

Men meldt uit AMSTERDAM, dat de Italiaansche regering voor het einde des jaars eene nieuwe oorlogssleuning van twee miljard lire zal uitgeven en voor dit doel eene overeenkomstig oorlogskrediet zal vragen aan het Parlement, dat op 15 November samenkomt. De oorlogsuitgaven van Italië tot einde 1916 worden geschat op 15 miljard lire.

OP DEN BALKAN

In Griekenland

De toestand

De «Times» verneemt uit ATHENE dat de koning Maandag den Italiaanschen en Dinsdag den Russischen gezant heeft ontvangen. Hoewel het onderhoud geheim gehouden wordt, vertelt men dat de koning verzocht werd een aantal officieren in vrijheid te stellen, die in hechtenis waren genomen, omdat zij zich bij de revolutionaire beweging te Saloniki wilden aansluiten. De regering heeft besloten deze officieren voorloopig op vrije voeten te stellen.

Verplaatsing van een legerkorps

BERN, 31 Oktober: Volgens een bericht van «Le Temps» uit Rome, heeft het Grieksch oorlogsministerie den zetel van het legerkorps van Jannina naar Arts verlegd.

Gevecht tusschen koningstroepen en Venizelistische troepen

SALONIKI, 1 November: Bij Guida is op de lijn Saloniki-Verzia een onaangenaam tusschengeval gebeurd. Een bataljon infanterie, dat van Verria naar Saloniki ging, werd door troepen uit Ekaterini, die de regering van Athene getrouw zijn gebleven, aange

FEUILLETON VAN «VOORUIT» (240)

De Brooddraagster

door XAVIER DE MONTÉPIN

LXIV

— Hebt gij dat bewijs hier bij u ?
— Ja.
— Laat het mij zien... Laat het mij gauw zien.
Lucien reikte aan Jeanne het proces-verbaal over van de neerlegging der kleine Lucie in het Vondelingenhuis, proces-verbaal dat hij zelf van Paul Harmant ontvangen had.
Jeanne rukte het hem uit de handen en las het met gretigheid.
Terselfdertijd nam haar bleek gelaat een onbeschrijflijke uitdrukking aan.
— 't Is mijne dochter... 't is wel mijne dochter, zegde zij bij zich zelve. Ik had er een voorgewoel van... Dat is dus de reden, waarom ik haar zoo zeer beminde! En ik mag niets zeggen... niets doen... Ik moet zwijgen! Ik ben machteloos om haar te redden...
— Welnu, zijt gij overtuigd? vroeg Lucien. De waarheid is daar, gij kunt ze niet loochenen!
— Ja, 't is waar, stamelde Jeanne, terzelfdertijd overtuigd van vreugde en van droefheid. Lucie is wel de dochter van Jeanne Fortier, de veroordeelde. Doch, al is de moeder plichtig, is de dochter er

verantwoordelijk voor? Moet zij gestraft worden voor een fout, welke de hare niet is? Zal zij niet ontsnappen aan dat erfdel van onverdiende schande? Het zou edel en groot zijn van haar de hand te reiken!... wreed zijn van haar te verlaten!

— Haar de hand reiken... riep de zoon van Jules Labrode. Ik zou het willen, doch ik kan niet...
— Waarom niet? vroeg Jeanne koortsig.
— Hare moeder heeft mijnen vader vermoord. Begrijp dat dan toch!
— Ik begrijp het wel. Ja, dat is afschuwelijk, zoo het waar is... doch is het waar? Gij zelf, ik heb het u hooren zeggen en behalen, gij gelooft dat de moeder onplichtig is...
— Ik heb het geloofd... ik geloof het nog...
— Welnu dan?
— De twijfel is geene zekerheid, en mijn gedachte is geen bewijs. Zoo ik Jeanne Fortier zag, zou ik haar zeggen: «Het menschelek gerecht is niet onfeilbaar, en zijne dwalingen zijn talrijk... Gij zijt veroordeeld geweest, het is mogelijk dat gij onplichtig waart... Bewijs mij uwe onschuld, wees mijn gids te midden der duisternissen, en ik zal uwe zaak ter harte nemen, ik zal mijn leven besteden aan uwe eerherstelling... Ik zal het voor al doen voor uwe dochter, welke ik bemint!» — In den loop van het proces beweerde Jeanne Fortier in haar bezit

enen brief gehad te hebben, geschreven door den meestergast Jacques Garaud, en bewijzende dat hij alleen de dader is van al de misdaden te Alfortville gepleegd... Het is die brief, welken wij ten allen prijze moeten weervinden... Jeanne zou mij inlichtingen geven om hem op te zoeken, om het spoor te volgen van Jacques Garaud, die zonder twijfel nog in leven is, en die misschien gelukkig en rijk leeft onder een geleenden naam... Eens dat ik dien naam zou gevonden hebben, ben ik zeker van hem het bewijs der onschuld van Jeanne Fortier te ontrukken, doch tot dan toe zal ik altijd twijfelen, en de twijfel zal mij belleten mijnen naam te geven aan de dochter der veroordeelde.
Een oogenblik, terwijl zij Lucien hoorde spreken, had de ongelukkige moeder goesting om te roepen:
— Maar Jeanne Fortier, dat ben ik!
De bedenking weerhield haar dezen keer nog.
Wat zou die bekentenis dienen? Dat bewijs waavan Lucien sprak, dien brief, zij dacht dat hij verbrand was, wij weten het.
Wat Jacques Garaud betreft, zoo hij waarlijk behouden door de vlammen geraakt was, wat was er van hem geworden? Waar hem gezocht? Waar hem gevonden? Sedert een en twintig jaar was hij misschien gestorven...
Jeanne kon dus niet doen dan herhalen:
— Ik ben onschuldig, ik zweer het. Waartoe kon dat dienen?

Vandaag, zoowel als op den dag van het vonnis, getuigde alles tegen haar.
— Dus is de arme Lucie veroordeeld, zegde zij met snikken in de stem. De oeder der moeder zal het ongeluk der dochter zijn... Vandaag verlaten, zal zij morgen zonder twijfel vergeten zijn... 't is wel wreed en onrechtvaardig, doch ik doe u geene verwijten. Ik begrijp dat gij uwen vlekkeloozen naam niet kunt verbinden met een onteerden naam.
— De wereld zou het mij niet vergeven, hernam Lucien. De wereld zou mij uitschelden voor een ontaarden zoon.
— Maar hoe zou men uw geheim te weten komen?
— Men zou het wel gauw bekend maken.
— Wie dan?
— Degenen die er belang bij hebben zich te wreken over Lucie en over mij...
— De miljonair Harmant en zijne dochter, niet waar? Zij hebben er u misschien mee bedreigd?
— De vader heeft er mij mee bedreigd, 't is waar.
— En hij zou doen zoals hij gezegd heeft. Die man wil dat gij het leven van zijne dochter zoudt redden. Daarom moet het kind van Jeanne Fortier opgeofferd worden... Wat geeft hem dat?... Zijne dochter voor alles! Maar waarom hebt gij mij hier gebracht? Is het om mij te gelasten van aan Lucie te zeggen, dat zij aan hare moeder enkel mag denken met haat en afschuw?

(Wordt voortgezet.)

De KASBONS 4 %, uitgegeven door de Samenw. Maatsch. VOORUIT N° 1 aan fr. 572.50, plus den verlopen interest, bevelen zich aan door hunne uitkeering aan pari op vasten vervaldag.

Zich te wenden tot de Banque Belge du Travail, Brabantstraat, 25, en bij alle Bankiers en Wisselagenten der Stad.

In Japan

In het ministerie

TOKIO, 1 November. — Het nieuwe ministerie Teratsuchi heeft besloten dat de som van 20 miljoen yen, voorzien in het budget van 1917 voor de vorming van een Chineesch-Japanesche bank, zal dienen voor de stichting van een kredietbank, voor maatschappelijk doel hebbend in het land de uitoefening van Russische bestellingen te vergemakkelijken en de handelsverbindingen van Japan met Rusland te bevorderen.

In China

De nieuwe Chinese onderpresident AMSTERDAM, 31 October: Het Chinese parlement heeft Fenghwoiang, gouverneur van Kiangsu, tot vicepresident der republiek gekozen.

In Nederlandsch-Indië

Djambi

Het volgende, dat geknipt is uit de «Sum. Post», geeft wellicht een goed beeld op den toestand in Djambi kort na het uitbreken van den opstand:

«De toestand in het gewest is zeer ongunstig en verward. Alle telefonische en telegrafische gemeenschap tusschen de hoofdplaats en de andere plaatsen in het binnenland is verbroken. Het is ondoenlijk gebieden om de gemeenschap te herstellen, want overal is de bevolking opgestaan. Zij is zeer fanatiek. De Hekwielers, varende op de rivier, worden beschoten en zijn daarom voorzien van blindendingsmateriaal. De bevolking doet telkens verwoede aanvallen met de blanke wapens en in de bovenstreken zijn vele gewapend met geweren. Thans zijn troepen aanwezig in het Rawaagebied, Moearaboengo, Moearatobo, Moearatambesi, Bangko en Djambi.

«Van bevoegde zijde wordt verzekerd, dat het aantal onvoldoende is, daar alle gemeenschap is verbroken en de boodschappers niet terugkeren. De troepencommandanten staan op zich zelve en zijn zonder onderling verband, waardoor resultaat uitblijft. De goedgezinde doelen worden gedwongen om zich bij de opstandelingen aan te sluiten.

«In Rantau Kapas is tot Radja Toes uitgeroepen nota bene een gewezen lijnwachter van den telegraafdienst. Voorts zijn tot Radja's uitgeroepen Goenawan van Batavia en Raden Mstahir, een Djambische vorstentelg. In Rambuetoena werd een zekere Achmat Doekoen te Pangnabang tot Radja uitgeroepen met den titel van Sri Maharadja. Te Batoe werden alle Inlandsche ambtenaren, die niet tijdig gevlucht waren, genoodzaakt om lid te worden van de Sarikat Islam. Hun werd het haar kort geknipt en een eed afgenomen, waarbij hun in den mond werd gespuwd.

«Tot recht begrip diene, dat de Sarikat Abang zich na het uitbreken van den opstand de algehele oplossing in de Sarikat Islam verzekerd had. Raden Goenawan wordt door de bevolking beschouwd als een verlosser.

«De Resident en andere ambtenaren verzekerden mij, dat de Sarikat Islam de oorzaak van den opstand is, vermoedelijk ondersteund door de aanhangers van de Sultanpartij.

«Van schaarste aan levensmiddelen is geen spraak. Alleen zijn in schaarste, doch daar de bevolking meest gepast is, kan rijst ingevoerd worden. De bevoorrading werd geregeld betaald. Op 28 gulden is in zij over 1916 reeds gekocht.

«In Djambi zelf zijn de gemoederen onrustig. Alle openbare gebouwen worden bewaakt door de gewapende politie. Des nachts doen gewapende burgers en infanteriepatrouilles rondwandelen.

«Rare geruchten doen de ronde. Het volk in het binnenland gelooft, dat voor de Djambirivier drie Turkische oorlogsschepen en schepen der Sarikat Islam liggen.

«Te half elf hedenmorgen kwam de Koei in zicht, waardoor de Europeanen en Chinezen weer rustig geworden zijn.»

Zondagsblad van 'Vooruit'

Inhoud van 't nieuw-verschijnend nummer (Tweede jaargang n. 38. 5 November 1916). Emiel Oallant, Verdronen toondichters. Kleine studiën V. Martijn-Jozef Mengal. — M. A. Roelants, Annie. I. Eindelijk ontmoeting. II. De openzee. III. Gevonden heit. IV. Ryende Zon. — Aug. Hendrikx, Mijn doop. — Lod. Devriese, Een wandelstukken in 't ronde van Gent. Hermenrings en Schetsen (vervolg).

IN BELGIE

To Antwerpen

IN DEN STEDELIJKE DIENST

Neg onlangs hebben wij bewezen dat het stadsbestuur als werkgever slechte voorbeelden geeft.

Menschevriendelijkheid tegenover zijne werklieden gebruikt het niet en kort weg gezegd: de kleine bedienden en werklieden worden er slechter behandeld dan in sommige private werklieden.

Zoo iets is maar al te wel om begrijpen als men het getal chefs, onderchefs, controleurs en wat weten wij al, nagaan, in evenredigheid van het getal werklieden.

't Is nu eenmaal zoo: men ziet geen kuddes schapen zonder honden. Maar rekening houdende dat er weinig werklieden met bekwaamheidsdiploma in dienst treden, maar meest door blauwe aarbevelingsbrieven, kan dit ook niet anders.

Er komt nog bij, dat er bijna zooveel syndikaten zijn van bedienden en stadsverklinden, als er gekozen in den raad zitten.

Onlangs nog kregen wij een bewijs van de moede dienstregeling.

Een lazing nam den tram aan de «Laien Hoek» naar het Zuid.

Hij had niet alleen lange uren dienst gedaan, maar was verplicht, gezien hij aan de Sibiedokken dienst had en op het Zuid woonde, dezen langen weg dagelijks af te leggen per tram.

Wat nu vooral onze aandacht op viel, was dat die eenvoudige bediende zijne reis betalen moest, zooals een gewoon reiziger.

Wij vroegen hem wat hem dit wekelijks kostte. «1,80 tot 2,40 fr.», was het antwoord.

Zou het nu te veel gevraagd zijn, als wij voor de bedienden en werklieden vragen, wanneer zij door hun chef de-service gelast worden op het uiteinde der stad dienst te verrichten, een bewijs er bij af te leveren voor gratis vervoer per tram.

Het zijn nu toch geen tijden om van de armzalige prijs nog tot 2,40 fr. per week te moeten missen!

Wie dient het voorstel in? A. W.

GENT

Stadsnieuws

— LAAT uwe narwerken vermaken in het Huis Kaeshegen, Borluutstr. 3. (1169)

schepel. Coppieters, bijgestaan door zijn secretaris, M. Bergmans, afdeling overste. Het gebruikelijk geschenk werd hun ter dezer gelegenheid overhandigd.

BERICHT. — De wereldberoemde volksremedie van Zuster Angela, tegen 't zuur der kleine kinderen, is heden verkrijgbaar in de Apotheek PINTE-SIELBO, Voorruide, 125, Gent. Prijs: 1,00 fr. (1038)

— AKELIGE VONDST. — Woensdag avond, rond 6 ure, is op den Dendermondzooien steenweg, recht over het beuk Tijckensdreef, een fetus gevonden van ongeveer 3 maanden dracht.

Bragt in het Feestlokaal Vooruit, S-Pieternieuwstraat, een bezoek aan de TENTOONSTELLING

der KUNSTVERZAMELING COPPIETERS en der WERKEN VAN VAN BIESSBROECK.

Open heden Vrijdag, van 3 tot 6 ure. Ingangsprijs: 15 centimes (gemeentetaks inbegrepen).

Mededeelingen

GEVONDEN op Gentbrugge, in de Kerkstraat: een bos sleutels. Terug te bekomen Kapellenstraat, 63, Gentbrugge.

PRIJSKAMP-TENTOONSTELLING VAN SPEELGOED TEN STADHUIZE. — Een groot getal toetredingen, zoowel voor den prijskamp als voor de tentoonstelling, zijn reeds bij het Comité toegekomen. Het laat zich aanzien dat de tentoonstelling van speelgoed degene van verleden jaar, hoe prachtig deze ook was, zal overtreffen, niet alleen voor het getal inzendingen, maar voor wat de technische en artistieke waarde betreft. De personen die hunne toetreding nog niet gezonden hebben, worden dringend verzocht het niet langer uit te stellen, want zij zouden geen aankunnen lopen van geweldig te worden. Hier zij nogmaals herinnerd, dat de toetreding schriftelijk moet besteld worden in de briefvenbus van het lokaal der Zonder Naam, Kalandenberg n. 6. Zij moet opgeven: 1. Naam en voornaam; 2. Bedrijf; 3. Straat, nummer en gemeente; 4. Aard en getal der voorwerpen; 5. Verkoopsprijs; 6. Benodigde plaatsruimte.

Om alle misverstand te vermijden, dient er nog eens op gewezen te worden dat zoowel voor den prijskamp als voor de tentoonstelling anders niet dan speelgoed van eigen maaksel zal toegelaten worden. Nochtans, worden voor de tentoonstelling voorwerpen, die niet van eigen maaksel zijn, aangenomen indien deze voorwerpen worden aangeboden om verkocht te worden ten voordeele van het werk.

Nedere inlichtingen zijn te bekomen alle dinsdagen van 4 à 5 ure bij de leden van het Comité, in 't lokaal der Zonder Naam.

Mevrouw Gustaaf Marchand, geboren Maria Daems en haar kind Juliana; De familie Daems; De familie Marchand, melden bij deze het smartelijk verlies dat zij komen te ondergaan door het afsterven van

MIJNHEER

GUSTAAF MARCHAND

geboren te Gent, den 25 September 1871 en aldaar overleden den 31 Oktober 1916, na eene langdurige ziekte.

De begrafenis zal plaats hebben heden Vrijdag, op het kerkhof van Gentbrugge.

Bijeenkomst om 2 1/4 ure, aan het gesticht Guislain, te Gent, of te 8 ure aan de Brusselsestraat (Keizerpoort), te Ledeberg.

Daar er geene rouwbrieven worden gestuurd, worden vrienden en kennissen verzocht dit bericht als uitnodiging te willen beschouwen.

Veldstraat, 10, Gentbrugge.

Burgerstand van Gent

Geboorten van 28-29-30 October 1916: Albert Janssens, Onderstr., 10. — Roger Vormezele, St-Joriskaal, 6. — Hortense De Vos, Wilgstr., 57. — Josef Dick, Kortrijksteew., 410. — Germaine Popelier, Bruggesteew., 113. — Yvonne De Meyer, Groendreef, 145. — Theophile Vindevoel, Wolkestr., 63. — Leopold Van Hoeca, Hor-

Partijberichten

VRIJDAG

HARMONIE VOORUIT. — Om 8 ure instrumentale solfgeles; om 8 ure, meene repetitie.

FANFARE DE VOLKSVRIENDEN. Om 6 ure solfgeles; om 7 ure instrumentale los; om 8 ure dringende repetitie van muzikanten en clairs. — Mededeelingen.

ZATERDAG

Harmonie: Vrijheid door Broederzang. — Om 7 ure solfgeles; om 8 ure, meene repetitie.

MARCKING. — Om 9 12 ure meene repetitie voor het a. s. concert.

TE KOOP: een oud schip, metende 1 ton, gelegen Port Arthur, recht over De ne, Gent. Te bevrigen bij den schipper daer.

PAARD TE KOOPEN (cob) sterk braaf. Ketselplein, 3, Gent.

OVERTE NEMEN, door uitscheiding van bedrijf, de welgekende herberg in de Rolbaan, Kortrijkschestraat, 5. Voor condities zich aldaar te bevrigen.

Voor uw wendt U Muldeverterskaal, Gent (tusschen Slijpsstraat en Aachterla).

Wat zullen wij eten dezen middag?

Er is geen vleesch, geen spek, de eieren zijn toch zoo duur. Laat ons

ZYNA BLOE

gereed maken; met eenen lepel in een tas melk gekookt, heeft men een smakelijk gerecht, dat zoo kloek is als de beste bouillon en zoo voedzaam als eieren.

2.25 fr. de doos

JOS. COLLIN

BRABANTDAM, 30, GENT

BATTERIEN IN HET GROOT

voor zaklampen

A. HOSSE, Slijpsstraat, 98, GENT

HANDEL IN BENZOL

1ste kwaliteit voor Lampen, Motoren, Gebrekeerde Lampen voor Benzol en Petrol. Regelmatige aankomst. Voordeelige prijzen. VICTOR DRIEGHE, Slijpsstraat, Baesrode.

HUUR en VERKOOP van PIANOS

Huur van uitmuntende pianos, per uur, of aldaar een leentijd van een concert, aan zeer voordelige prijzen.

Verkoop van pianos bij wijze van huur. Verkoop van pianos per complete met bestemming voor verhuur. — Antwerpen. — Slijpsstraat. — Huis B. VAN HYFTE

32, Nederhout, 32, GENT

Bestandige kassas van ontfang 100 tot 150 piano

Jean JOSKI

BUREELEN EN MAGAZIJNEN

14-16, Paperstraat, GENT

BUIZEN in ijzer voor gas, water en stoom. TOEBEHOREN in ijzer, smeedbaar gegoten in en korter.

KRANEN in koper en bron. VERWARMINGSTOESTELLEN en formules van gas.

GLAZEN en lusters voor gas en elektriciteit. BEKKEN, machons, artikelen voor verwarming verlichting met gas en elektriciteit.

Het huis heeft geene hulphuisen en gelast zich niet met inlichtingen. Niet verwarren met huis van zijden naam.

VROUWEN

De remedie van Dr. Carlos is onfeilbaar tegen schterblijvende maandstonden. Zekere uitslag zonder gevaar. De doos, 10 frank; de 1/2 doos fr. 5.50. Beschikbare opzending tegen e postbus: ZUID-VOLKSAPOTHEEK, 123, Broedestraat, Antwerpen.

Antwerpen
dare brillen, zelfs die van 1,25 fr., kunnen zijn met brillen van 1ste kwaliteit. Onmidd. zich in de Serpentinstraat, 22, te wenden, waar de kelen van lage kwaliteit. Daardoor is het niet mogelijk om resten te maken tegen den reuk van slechte glazen. Do tot 75 verschillende soorten van modellen te bezichtigen.

A. DERBAIX

12, SERPENTINSTR., 12, GENT

PAX
Vanille en Chocolat
Pudding Powder
HUISMOEDERS: Koopt geen gekleurd aardappelmeel, Eischl. Pax met echte Vanille in.